

Onderwerp Evaluatie 1e jaar nieuwe Wet inburgering	
Nummer	2023/248500
Portefeuillehouder	Loenen, D. van
Programma/beleidsveld	3.1 Werk
Afdeling	WI
Auteur	Beentjes, R.R. & Nijburg, D.
Telefoonnummer	023-5115077
Email	r.beentjes@haarlem.nl
Kernboodschap	<p>Op 1 januari 2022 is de nieuwe wet Inburgering 2021 (Wi2021) van kracht gegaan. Naast de wettelijk verplichte onderdelen van deze Wet heeft de gemeente Haarlem er voor gekozen om de inburgeraars een brugklas aan te bieden en extra budget beschikbaar te stellen voor het vormgeven van het duale karakter van de leerroutes. Daarnaast is de inzet van budgetcoaching en de integrale aanpak door de klantmanagers onderdeel van de Haarlemse aanpak. In deze evaluatie van het eerste jaar Wi2021 komen de ervaringen, resultaten, knelpunten en succesverhalen tot nu toe aan bod en onderzoeken we of de Haarlemse aanpak goed werkt. Door het vroege stadium van deze evaluatie, gaat deze voornamelijk over de procesinrichting en kunnen concrete resultaten nog maar beperkt worden getoetst. Middels deze informatienota en de bijbehorende evaluatie wordt vervolg gegeven aan toezegging 2021/77223 en 2022/840608 met betrekking tot het aanbieden van een evaluatie van de uitvoering Wet inburgering en maatschappelijke begeleiding.</p> <p>Het beeld dat uit deze evaluatie naar voren komt, is dat de individuele onderdelen van het inburgeringsaanbod goed zijn neergezet. De brugklassen zijn opgestart, de Plannen Inburgering en Participatie (PIP's) worden opgesteld door de klantmanager, de maatschappelijke begeleiding en het financieel ontzorgen lopen. De belangrijkste opdracht voor 2023 is om deze onderdelen verder aan elkaar te koppelen.</p>
Behandelvoorstel voor commissie	Het college stuurt de informatienota ter kennisname naar de commissie Samenleving. Het college stelt voor BAZ 2021/77223 en 2022/840608 hiermee af te doen.
Relevante eerdere besluiten	<ul style="list-style-type: none">- Collegebesluit Doelstellingen en wijze van verwerving Wet inburgering 2021, in de commissie Samenleving 4 februari 2021, (2020/1004097).- Collegebesluit Uitkomsten regionale aanbesteding inburgering en aanbesteding maatschappelijke begeleiding 2021/596363- Collegebesluit Aanbesteding onderwijsroute inburgering 2022/1592636- Toezegging stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van de Wet inburgering (2021/77223).

	<ul style="list-style-type: none"> - Informatienota Evaluatie terugbrengen maatschappelijke begeleiding van twee naar één jaar (2022/550350) - Toezegging extra aandacht maatschappelijke begeleiding in evaluatie (2022/840608)
Besluit College d.d. 14 maart 2023	<p>1. Het college stelt de informatienota aan de commissie vast.</p> <p>de secretaris, de burgemeester,</p>

Inleiding

Op 1 januari 2022 is de nieuwe wet Inburgering 2021 (Wi2021) van kracht gegaan. Het doel van de Wi2021 is dat inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk meedoen in Nederland. In dit inburgeringsstelsel heeft de gemeente de regie op het inburgeringsproces van asielstatushouders en gezins- en overige migranten. Inmiddels zijn we een jaar onderweg en blikken met de infographic en het evaluatie rapport (zie bijlagen) terug op afgelopen jaar en de ervaringen tot nu toe.

Een half jaar geleden zijn de eerste inburgeraars ingestroomd in de gemeente die onder de nieuwe Wet inburgering vallen. Deze evaluatie komt daarmee vroeg in het traject. Inburgeraars hebben namelijk drie jaar de tijd om het inburgeringstraject af te ronden, dus concrete resultaten van geslaagde inburgeringsexamens of gevonden banen zijn nu nog niet beschikbaar. Toch kunnen we nu wel al iets zeggen over de ervaringen, knelpunten en succesverhalen tot nu toe. Deze evaluatie gaat dan ook voornamelijk over de procesinrichting en de Haarlemse aanpak; voor concrete resultaten op de inburgering zelf komt dit moment nog te vroeg.

Voor deze evaluatie zijn enkele personen geïnterviewd, bestaande uit twee klantmanagers en een budgetcoach van de gemeente Haarlem, een teamleider, een vrijwilliger en een jobcoach van Vluchtelingenwerk en een docent en een trajectbegeleider van Danner & Danner. Daarnaast wordt deze evaluatie kwantitatief onderbouwd met cijfers en resultaten en is gebruik gemaakt van de jaarrapportages en jaargesprekken met Danner & Danner en Vluchtelingenwerk. Ook zijn een aantal betrokken partijen op onderdelen bevraagd in een informeler gesprek of via de mail, zoals medewerkers van het wijkteam.

2. Kernboodschap

Het beeld dat uit deze evaluatie naar voren komt, is dat de individuele onderdelen van het inburgeringsaanbod goed zijn neergezet. De brugklassen zijn opgestart, PIP's worden opgesteld door de klantmanager, de maatschappelijke begeleiding en het financieel ontzorgen lopen. Vooral de

brugklassen en het financieel ontzorgen laten ook al concrete resultaten zien. De belangrijkste opdracht voor 2023 is om deze onderdelen verder aan elkaar te koppelen. Denk hierbij aan:

- Betere koppeling tussen de brugklas en de bijbehorende excursies.
- Meer aansluiting tussen het taal- en participatiedeel van de B1 en Z leerroutes.
- Investeren in samenwerking tussen de klantmanagers en budgetcoaches van de gemeente en de medewerkers van Vluchtelingenwerk en Danner & Danner.

Rol klantmanager

De rol van de klantmanager is sinds de inwerkingtreding van de nieuwe Wet inburgering erg veranderd. De klantmanager heeft de regierol op grond van de Wet inburgering. In Haarlem is gekozen voor een integrale functie waarbij de klantmanager naast de taken op grond van de Wet inburgering ook de Participatiewet uitvoert. Ook heeft de klantmanager te maken met verschillende doelgroepen die ieder wat anders vragen van de klantmanager. Dit wordt door de klantmanagers ervaren als een leuke en uitdagende rol, maar heeft wel invloed op de werkdruk.

De samenwerking met betrokken partijen verloopt steeds beter. Partijen weten elkaar steeds beter te vinden, de lijntjes zijn kort en werkprocessen worden geoptimaliseerd. Een aandachtspunt is om met elkaar in gesprek te blijven over elkaars rollen en taken.

Brugklas

Als onderdeel van de Brede intake wordt in de gemeente Haarlem met een brugklasperiode gestart. Dit is een eigen initiatief van Haarlem en de regio, en geen wettelijke verplichting. In 2022 zijn er veel brugklassen afgerond, waardoor over dit onderdeel wel conclusies te trekken zijn. Deze conclusies zijn zeer positief: de brugklassen geven deelnemers zelfvertrouwen, taalkennis, nieuwe connecties, en inzicht in de stad waarin ze terecht zijn gekomen. Ook belangrijk is dat het inzicht dat wordt opgedaan tijdens deze brugklassen leidt tot een beter passend PIP voor de inburgeraar, met een leerroute die past bij de capaciteiten en leerbaarheid. Dit in combinatie met de duidelijkere regierol voor de klantmanager, maakt dat we verwachten dat er veel minder inburgeraars tussen wal en schip belanden dan onder de oude wet.

Leerroutes

Het is nog te vroeg om met concrete resultaten vanuit de leerroutes te komen. De leerroutes duren tot drie jaar, en op 31 december 2022 (het peilmoment voor de data van deze evaluatie) waren de eerste inburgeraars onder de nieuwe wet minder dan een half jaar bezig met hun leerroute. De Onderwijsroute was zelfs pas een maand van start. Hetzelfde geldt voor de opbrengst van het participatiedeel van de leerroutes. Hierbij heeft de gemeente ervoor gekozen de B1- en Z-route uitgebreider in te zetten dan landelijk verplicht, en daar dus ook eigen middelen (re-integratie gelden) voor in te zetten. De eerste indicaties zijn positief, met enkele inburgeraars die nu al aan het werk zijn tijdens hun inburgering, maar definitieve conclusies over wat de inzet hierop oplevert zullen pas over één of twee jaar te trekken zijn. Een aandachtspunt is wel dat het nog lastig is participatieplaatsen te vinden, vooral voor de doelgroep van de Z-route.

Maatschappelijke begeleiding

Ook in de maatschappelijke begeleiding is er in 2022 veel veranderd. Sinds de evaluatie die in mei 2022 is behandeld, is meer inzicht gecreëerd in de voortgang van de warme overdrachten tijdens en na de

maatschappelijke begeleiding. Tot nu toe leidt dit niet tot signalen dat de begeleiding te kort zou zijn, maar dit blijven we uiteraard monitoren. Wel heeft de maatschappelijke begeleiding last van maatschappij-brede ontwikkelingen zoals het tekort aan huisartsen en kinderopvang plaatsen.

Financieel ontzorgen

Het financieel ontzorgen is een nieuw onderdeel van de inburgering. Ook dit is nog in een vroeg stadium, maar op basis van de informatie uit deze evaluatie kan worden gesteld dat dit in Haarlem goed is ingericht. De Haarlemse aanpak hierin vereist een extra tijdsinvestering van de budgetcoach doordat er zo veel coaching aan het ontzorgen vast zit, maar dit levert resultaten op. Deze resultaten zijn nu voornamelijk nog vast te stellen op basis van de ervaringen van de budgetcoaches, klantmanagers en Vluchtelingenwerk – in de toekomst moet blijken of dit daadwerkelijk leidt tot minder financiële problemen onder deze doelgroep.

Zie voor verdere cijfermatige resultaten ook de infographic.

3. Consequenties

In het algemeen is de conclusie van deze evaluatie dat de Wi2021 in Haarlem succesvol is geïmplementeerd. De eerste resultaten op basis van de brugklassen, de opstart van de leerroutes en het ontzorgen zijn positief. Wel zijn er nog verbeterpunten, vooral in het meer aan elkaar verbinden van de onderdelen van het inburgeringsproces. Dit wordt in 2023 verder opgepakt.

4. Vervolg

Concrete resultaten van de leerroutes en het daaraan gekoppelde participatiedeel zullen pas in de komende jaren duidelijker worden, evenals de resultaten van het gehele inburgeringssysteem. Voor deze resultaten concreet in beeld zijn, zullen we nog twee jaar verder zijn – aangezien inburgeringstrajecten nu eenmaal tot drie jaar duren. We zullen daarom medio 2025 met een volgende evaluatie komen met daarin meer cijfermatige onderbouwing van de behaalde resultaten op de inburgering. De uitkomsten van de huidige evaluatie geven echter vertrouwen dat deze resultaten positief zullen uitpakken.

5. Bijlagen

1. Infographic Evaluatie 1^e jaar nieuwe Wet inburgering
2. Rapport Evaluatie 1^e jaar nieuwe Wet inburgering